

Lag om avveckling av stadgad åborätt och landgille;

utfärdad den 4 maj 1999.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Stadgad åborätt

1 § Den som är rätt innehavare av besittningsrätten till fastighet under stadgad åborätt skall inneha fastigheten med full äganderätt.

2 § Rätt innehavare enligt 1 § är den som

1. enligt grunderna för tidigare gällande bestämmelser skulle ha kunnat skatteköpa fastigheten,

2. enligt grunderna för tidigare gällande bestämmelser skulle ha kunnat villkorligt inrymmas eller antas som åbo,

3. sedan minst tio år innehar fastigheten på ett sådant sätt att han eller hon enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) är att anse som ägare av fastigheten, eller

4. i annat fall efter kungörelse har gjort sannolikt att han eller hon är rätt innehavare.

3 § Länsstyrelsen prövar vem som är rätt innehavare enligt 1 §. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos Kammarkollegiet. Kammarkollegiets beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

4 § Ett beslut om att någon är rätt innehavare av åborätt är att anse som en fångeshandling. När beslutet har vunnit laga kraft, skall länsstyrelsen genast för förvärvarens räkning ansöka om lagfart.

Landgille

5 § Skyldighet att betala landgille upphör i och med att denna lag träder i kraft.

6 § Om en brukare inte äger den mark som han eller hon är skyldig att betala landgille för, skall äganderätten överföras till brukaren.

¹ Prop. 1998/99:38, bet. 1998/99:KU18, rskr. 1998/99:176.

7 § Lantmäterimyndigheten i länet skall på begäran av Lantmäteriverket utreda vilken jord som är föremål för landgille och vem som är att anse som brukare av jorden. Vid utredning och redovisning skall i tillämpliga delar gälla vad som sägs om äganderättsutredningen i lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering. Staten skall dock betala förrättningskostnader som avses i 2 kap. 6 § fjärde stycket fastighetsbildningslagen (1970:988). Brukaren skall anses ha framställt anspråk på äganderätt till den brukade egendomen. Motsvarar landgillejord inte hel registerfastighet skall fastigheten anses delad genom sämjedelning som är giltig.

Vid överklagande skall tillämpas 27 § lagen om äganderättsutredning och legalisering.

8 § Den som innan denna lag trädde i kraft hade rätt till landgille och som lider förlust genom att landgille upphör har rätt till ersättning för förlusten av staten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Genom lagen upphävs

1. förordningen den 21 februari 1789 om kronohemmans försäljande till skatte, samt de förmåner och villkor varunder skattehemman hädanefter skola innehavas,

2. kungl. brev den 5 februari 1808 angående besittningsrätt å kronohemman,

3. Kammarkollegiets kungörelse den 29 februari 1808 angående besittningsrätt å kronohemman,

4. kungörelsen (1848:64 s. 2) angående förändring uti hittills gällande stadganden i avseende på ordningen och sättet för vinnande av skattemannarätt till hemman och lägenheter av krononatur,

5. kungörelsen (1863:26 s. 3) angående en utvidgad frihet i avseende på överlåtelse av åborätt å kronohemman,

6. kungörelsen (1930:194) angående upphävande av förbud mot skatteköp i vissa fall,

7. förordningen (1937:540) om försäljning av vissa kyrkolägenheter i Skåne, Halland och Blekinge,

8. förordningen (1937:591) angående upphörande av det från viss jord i Skåne, Halland och Blekinge utgående landgille,

9. lagen (1938:159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen,

10. lagen (1988:1555) om landgille och städja för vissa församlingskyrkors fastigheter i Lunds och Göteborgs stift.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

LAILA FREIVALDS
(Justitiedepartementet)